HØRING

Til: Interesserede

Udarbejdet af: Lucia Lyng Velasco - llv@finansforbundet.dk:

Dato: 16. december 2025

Finansforbundet høringssvar: forslag om digital omnibus – 837

Resumé

Finansforbundet vurderer, at Digital Omnibus rummer elementer, der kan reducere administrative byrder, men som samtidig indebærer en reel risiko for svækkelse af borgeres, kunders og medarbejderes retssikkerhed og gennemsigtighed i dataintensive sammenhænge. Vi er særligt bekymrede for ændringer, der kan skabe gråzoner i afgrænsningen af personoplysninger, udvide undtagelser fra oplysningspligten, forringe retten til indsigt og normalisere fuldautomatiske afgørelser i kontraktforhold. Derudover finder vi, at en udvidet adgang til at basere AI-udvikling på 'legitim interesse' og en udfasning af P2B-forordningen kun kan ske, hvis der sikres klare kriterier, dokumentationskrav og en eksplicit non-regression, så beskyttelsesniveau og håndhævelse ikke udhules i praksis.

Særlige bemærkninger til ændringsforslag:

Finansforbundet takker for muligheden for at bidrage til høring vedr. den digitale omnibus.

1. **Personoplysninger og følsomme oplysninger (artikel 9)**

Forslaget lægger op til at gøre det lettere at efterleve GDPR på udvalgte områder. Det gælder blandt andet en tydeligere afgrænsning af, hvornår oplysninger skal betragtes som personoplysninger for en konkret aktør (fx når data er pseudonymiseret), og en udvidelse/tydeliggørelse af muligheden for at behandle

følsomme oplysninger i nogle snævre situationer, bl.a. i forbindelse med udvikling og drift af AI.

Finansforbundet er bekymret for, at disse præciseringer i praksis kan betyde, at data, som stadig kan knyttes til enkeltpersoner i komplekse dataøkosystemer, bliver behandlet som "ikke-persondata" for enkelte led i en koncern- eller leverandørkæde. Det kan sænke det reelle beskyttelsesniveau og svække retssikkerheden for borgere, kunder og medarbejdere.

Reelt anonymiserede data er allerede uden for GDPR. Risikoen ligger derfor især i gråzoner: pseudonymiserede, aggregerede eller indirekte identificerbare data, som i praksis kan kobles tilbage til personer via sammenkøring, supplerende oplysninger eller dataflow på tværs af systemer. Derfor bør ændringerne ledsages af klare kriterier, dokumentationskrav og en stram håndhævelsespraksis, så der ikke opstår utilsigtede "huller" i beskyttelsen.

Samtidig kan et lavere praktisk beskyttelsesniveau øge incitamentet til mere datadrevet ledelse og overvågning på arbejdspladserne – fx gennem profilering, præstationsmåling og automatiserede vurderinger – uden tilstrækkelige garantier for gennemsigtighed, proportionalitet og retssikkerhed.

Finansforbundet mener grundlæggende, at en høj standard for databeskyttelse er en forudsætning for ansvarlig og tillidsvækkende brug af AI. Derfor kan vi ikke støtte ændringer, der samlet set risikerer at svække GDPR's reelle beskyttelsesniveau.

2. Dokumentation og transparens (artikel 13)

Forslaget erstatter undtagelsen i GDPR artikel 13, stk. 4, så oplysningspligten i visse, snævert afgrænsede situationer ikke finder anvendelse, når (i) data er indsamlet i en klar og afgrænset relation, (ii) den dataansvarliges aktivitet ikke er data-intensiv, og (iii) der er rimelige grunde til at antage, at den registrerede allerede har centrale oplysninger. Samtidig gælder undtagelsen ikke, bl.a. hvis der sker videregivelse til andre modtagere, tredjelandsoverførsel, automatiserede afgørelser eller hvis behandlingen sandsynligvis indebærer høj risiko.

Finansforbundet er bekymret for, at denne udvidelse – uden præcis myndighedsvejledning og dokumentationskrav – kan føre til uensartet praksis og et lavere faktisk informationsniveau i dele af dataøkonomien. For arbejdstagerrelationer er det centralt at fastholde, at 'ikke data-intensiv' i praksis ikke bør kunne påberåbes i ansættelseskontekster, hvor databehandling ofte er omfattende og kompleks.

3. **Begrænsninger i retten til indsigt (artikel 12 og 15)**

Retten til indsigt er afgørende for, at borgere og lønmodtagere kan forstå og kontrollere, hvordan deres data bruges. Forslaget lægger op til at udvide mulighederne for at afvise eller tage betaling for anmodninger, der vurderes som åbenbart grundløse eller overdrevne, og det fremhæver "misbrug" som begrundelse.

I arbejdslivs- og finansielle relationer, hvor magt- og informationsasymmetrien er stor, kan det medføre, at nogen undlader at bede om indsigt af frygt for at blive afvist, mødt med gebyrer eller stemplet som "besværlige". Samtidig kan der opstå en situation, hvor den enkelte i praksis skal løfte en dokumentationsbyrde, selv om adgangen til relevante oplysninger og systemforklaringer er ulige.

Finansforbundet kan derfor ikke bakke op om den del af forslaget, der forringer indsigt som et af GDPR's mest centrale principper for gennemsigtighed og reelt selvbestemmelse over egne data. Hvis ændringen alligevel vedtages, bør den som minimum følges op af strenge krav til skriftlig og konkret begrundelse, snæver og ensartet myndighedsvejledning, interne eskalationsmuligheder samt effektiv adgang til klage og håndhævelse.

4. **Automatiserede beslutninger (artikel 22)**

Forslaget ændrer artikel 22, så virksomheder får lettere ved at begrunde fuldautomatiske beslutninger som 'nødvendige for kontrakten', selv når det kunne være gjort med menneskelig vurdering

Det risikerer at udvide fuld-automatiserede afgørelser i praksis – også i sammenhænge med væsentlig betydning for forbrugere og lønmodtagere (fx kreditvurdering, rekruttering, performance og sagsprioritering). Finansforbundet kan ikke bakke op om dette forslag, fordi vi vurderer det kan føre til en normalisering af 'automation by default' og dermed bryder med det grundlæggende "human in control"-princip.

I tilfældet ændringen skulle gennemføres, opfordrer Finansforbundet kraftigt til, at der samtidig stilles klare krav til dokumentation for nødvendighed, meningsfuld menneskelig indgriben, samt reelle og ikke-retaliatoriske klagemuligheder.

5. **Behandling i forbindelse med udvikling og drift af AI (artikel 88c)**

Finansforbundet er bekymret for forslaget om, at behandling af personoplysninger til udvikling og drift af AI-systemer og AI-modeller i videre omfang kan baseres på

"legitim interesse", kombineret med en ubetinget ret til indsigelse. Forslaget indeholder værn, men der er en reel risiko for, at "legitim interesse" i praksis bliver standardgrundlag for bred sekundær brug af data til AI-træning og optimering – også i kommercielle sammenhænge, hvor formålet og konsekvenserne kan være vanskelige at gennemskue for den enkelte.

Derfor bør formålsbegrænsningen styrkes i praksis, så sekundær brug til AI-træning og -udvikling bør kun kunne ske, når virksomheden kan dokumentere konkret nødvendighed og proportionalitet, og når der er høj transparens om, hvilke data der bruges, til hvad, og med hvilke konsekvenser.

På arbejdspladser betyder det fx, at data indsamlet til drift og HR (vagtplaner, performance, kundetilfredshed, sagsbehandlingstid) ikke senere bør kunne genbruges til at træne eller optimere AI til kontrol, scoring eller automatiseret ledelse uden klare, restriktive rammer, høj gennemsigtighed og reelle muligheder for indsigelse uden negative konsekvenser.

6. Udfasning af Platform-to-Business-forordningen (P2B)

I forslaget foreslås P2B-forordningen (2019/1150) udfaset. P2B stiller i dag centrale krav til platforme og online søgemaskiner i deres forhold til forretningsbrugere, herunder transparens om vilkår og rangering, krav om begrundelser ved suspension/opsigelse samt adgang til intern klagehåndtering og mediation.

Som led i Digital Omnibus foreslås P2B-forordningen (2019/1150) ophævet fra anvendelsesdatoen. Forslaget indeholder dog en overgangsordning, hvor udvalgte bestemmelser fortsat finder anvendelse frem til 31. december 2032. Finansforbundet finder det afgørende, at der gennemføres en eksplicit 'non-regression' og en transparent mapping af, hvor P2B-rettigheder og håndhævelsesmekanismer forretningsbrugere reelt får deres beskyttelse fremadrettet.